

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-10341774
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

02 Eylül 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURBAN
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

**İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN İBRAHİM AKIN'IN
TBMM 7/11284 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI**

SORULAR

Kırklareli'nin Kula Köyü'nde planlanan altın ve gümüş madeni projesi, Koza Altın İşletmeleri A.Ş. tarafından gerçekleştirilmek üzere tasarlanmıştır. Projenin ruhsat alanı toplamda 182 hektar olup, bölge özellikle zengin biyoçeşitlilik ve çevresel değerler açısından önem taşımaktadır. Proje kapsamında yıllık 310.481 ton malzeme çıkarılması öngörülmekte olup, bu durum çeşitli çevresel endişeleri de beraberinde getirmektedir.

Projenin çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) gerektirip gerektirmediği konusunda, farklı zamanlarda farklı kararlar verilmiş olup, son olarak ÇED gerekli değildir kararı alınmıştır. Projenin çevresel etkileri üzerine yapılan değerlendirmeler sonucunda, 30 Ocak 2015'te "ÇED Gerekli değildir" kararı alınmıştır. Ancak, daha sonra aynı proje için 3 Nisan 2024 tarihinde yapılan duyuruda "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilmiştir. Aynı proje dosyasına farklı zamanlarda farklı değerlendirmelerin yapılmış olması, ilgili kurumun güvenilirliğini sarsmaktadır. Bölge sakinleri ve çeşitli bilimsel çalışmalar, projenin potansiyel çevresel zararlarına dikkat çekmektedir. Özellikle, bölgedeki meşe ormanları ve yerel flora ve fauna üzerindeki olası negatif etkiler, madenin çalışma süresi boyunca ve sonrasında ciddi çevresel değişimlere yol açabilecektir.

Bu proje, özellikle Trakya bölgesinin endemik türleri ve kritik ekosistemleri için önemli bir tehdit oluşturmaktadır. Bölge, koruma altındaki Trakya arısı ve Avrupa Kırmızı Orman Karıncası (Formica pratensis) gibi türlerin yanı sıra, nadir bitki türlerini barındıran ve yaban hayatı için kritik öneme sahip olan ormanlık alanlarla kaplıdır. Ayrıca, bölgenin ormanları, temiz hava ve su kaynaklarının korunması gibi ekosistem hizmetleri sağlamakta olup, madencilik faaliyetleri bu fonksiyonları tehlikeye atmaktadır. Madenin ekonomik ömrünün kısa olması, bu çevresel risklerin yanında değerlendirildiğinde, uzun vadeli zararlarının telafi edilemeyeceği endişeleri bulunmaktadır.

Madenin planlandığı alan, ayrıca doğa turizmi açısından değerli rotaları içermekte ve bölgesel turizm için önemli bir potansiyel sunmaktadır. Bu faktörler, projenin sadece çevresel değil, aynı zamanda sosyal ve ekonomik boyutları olan geniş kapsamlı etkilerini göstermektedir.

Bu bağlamda;

- 1) Kırklareli Kula'da planlanan altın ve gümüş madeni projesine ilişkin önce ÇED Gerekli görülüp sonrasında ÇED gerekli değildir kararı verilmesinin gerekçeleri nelerdir?
- 2) Daha önceki ÇED gerekli kararının iptal edilmesine yönelik olarak hangi yeni bilgiler veya değişiklikler dikkate alınmıştır?
- 3) Bölgenin zengin biyoçeşitliliğini ve özellikle koruma altındaki Trakya arısının Avrupa Kırmızı Orman Karıncası'nın habitatını korumak için hangi önlemler alınmaktadır?
- 4) Projeden beklenen ekonomik faydalar ile çevresel riskler arasında nasıl bir denge kurulmaktadır?
- 5) Bölge sakinlerinin ve yereldeki toplulukların projeye karşı olan endişeleri dikkate alınarak, bu konuda bir kamuoyu bilgilendirme ve katılım süreci planlanmakta mıdır?

CEVAP

Söz konusu karar mülga Kırklareli Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nün 31.12.2014 tarih ve 5383-5384 sayılı yazıları ile verilen ÇED Gerekli değildir Kararı'dır.

Anılan karara esas 03 Ekim 2013 tarih ve 28784 sayılı Resmi gazetede yayımlanana mülga Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği (ÇED)'nin "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli değildir Veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı" başlıklı 17 nci maddesi 1 inci bendinde "...Bakanlık, Proje Tanıtım Dosyalarını EK-4'te yer alan kriterler çerçevesinde inceler ve değerlendirir..." ve 2 nci bendinde de "...Bakanlık on beş (15) iş günü içinde inceleme ve değerlendirmelerini tamamlar. Proje hakkında "ÇED Gerekli değildir" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararını beş (5) iş günü içinde verir..." ifadeleri yer almıştır.

Keza, anılan yönetmelik EK-4'ünde; Projenin Özellikleri [Projenin ve yerin alternatifleri (proje teknolojisinin ve proje alanının seçilme nedenleri, Projenin iş akım şeması, kapasitesi, kapladığı alan, teknolojisi, çalışacak personel sayısı, Doğal kaynakların kullanımı (arazi kullanımı, su kullanımı, kullanılan enerji türü vb.), atık miktarı (katı, sıvı, gaz ve benzeri) ve atıkların kimyasal, fiziksel ve biyolojik özellikleri, Kullanılan teknoloji ve malzemelerden kaynaklanabilecek kaza riski)], Proje Yeri ve Etki Alanının Mevcut Çevresel Özellikleri (Mevcut arazi kullanımı ve kalitesi (tarım alanı, orman alanı, planlı alan, su yüzeyi ve benzeri, Ek-5'deki Duyarlı Yörelere Listesi dikkate alınarak korunması gereken alanlar), Projenin İnşaat ve İşletme Aşamasında Çevresel Etkileri ve Alınacak Önlemler başlıkları ve detaylı içeriklerine ilişkin açıklamalar talep edilmektedir.

Görüldüğü üzere, 2014 yılında verilen karar ilgili mevzuatın verdiği görev ve yetki kapsamında yapılan inceleme-değerlendirme sonucu verilmiş bir karardır.

Yukarıda özetlendiği üzere, karara esas dosya PTD'dir. Her iki dosya arasında, başta üretilen malzeme miktarı olmak üzere, çevresel etkilere karşı alınacak önlemler farklı irdelenmiş olup, ilgili teknik personel tarafından yapılan değerlendirmede yeterli bulunan dosya için ÇED Gerekli Değildir Kararı verilmişken, 2014 yılında ise ÇED Gerekli Kararı verilmiştir. "ÇED Gerekli" kararı esasen olumsuz bir anlam içermemekte olup, dosya içeriğinin, diğer bir ifade ile "çevresel etkilere karşı alınacak tedbirlerin dosyada yeterince açıklanmadığı ve daha detaylı bir dosya hazırlanmasının ve Bakanlığımıza arz edilmesi gerektiği" içerikli bir karardır.

Her iki karar da mevzuatın yanı sıra, sunulan PTD içerikleri, ilgili kurum görüşleri ve taahhütler dikkate alınarak verilmiş olup, başta yıllık çıkarılacak malzeme miktarı farkı olmak üzere, çevresel etkilere karşı alınması öngörülen tedbirler, çevreyi korumaya yönelik verilen taahhütler değerlendirmede dikkate alınmıştır. Dolayısı ile farklı iki dosya için verilen kararların, aynı olmaması olağan bir durumdur.

Ayrıca söz konusu projeye ilişkin ilgili 12 kurum/ kuruluş [DSİ 11. Bölge Müdürlüğü, TEİAŞ, İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü, Kırklareli İl Özel İdaresi, Kırklareli Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü- İmar ve Planlama Şube Müdürlüğü, Edirne Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü, Kültür ve Turizm Bakanlığı (Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü), İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü, Tarım ve Orman Bakanlığı 1. Bölge Müdürlüğü, Kırklareli İl Sağlık Müdürlüğü, Kırklareli İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve Edirne Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü] tarafından olumlu görüş verilmiş olması da verilen kararda etkili olmuştur.